

enkele keer om zaad van *Ambrosia* of wortelblaren van *Stachys italica* te halen.

Op een Zondag, het was al 16 December, vonden wij op andere plaatsen nog bloeiend: *Brassica Napus*, *Erysimum Cheiranthoides*, *Erucastrum Pollichii* en *Centaurea Cyanus*, en toen bekeek ons de lust, eens te gaan zien, wat er op onze kolenaschweg nog te vinden zou zijn.

En daar vinden wij tusschen eenige bloeiende *Sinapis arvensis* en *Silene dichotoma* een polletje gras, dat ons nog niet eer opgevallen was.

Eerst dachten wij aan een *Phleum* soort, doch de mooie groen en witte teekening der kelkcafjes herinnerde ons aan *Phalaris*.

Thuis dadelijk aan 't determineren!

Heukels bracht ons tot *Phalaris*, maar liet ons daar, evenals de andere ons bekende Hollandsche Flora's, in den steek. En geen wonder, want met behulp van Koch's *Taschenbuch der Deutschen und Schweizer Flora* kwamen wij tot *Phalaris paradoxa* L.

Het was dus een nieuwe plant, en wel uit de omstreken van Istrië, Triëst, enz. Dat wij al meer planten uit die buurt op hetzelfde terrein hadden gevonden (*Triticum villosum* P. B., *Silene mupipula* L., *Linaria charlepenis* Mill en *Stachys Italica* Mill) nam onze twijfel aangaande de juistheid der determinatie wel eenigszins weg, doch zeker waren wij pas, toen de heer Heukels, aan wien wij de plant zoo spoedig mogelijk gezonden hadden, ons meldde, dat wij goed gedetermineerd hadden.

Van *Phalaris canariensis* onderscheidt de plant zich op het eerste gezicht al door den vorm der schijnaar, welke bij *Ph. paradoxa* cilindervormig is. Verder dragen de takjes 6 aartjes, waarvan de buitenste klein en geslachtloos zijn. De kelkcafjes van de vruchtbare bloem zijn toegespitst, hebben aan den rand 3 nerven en dragen op het midden een tandvormigen vleugel. Merkwaardig nog zijn de groote knopen aan den stengel.

Tot in Januari hield de plant zich goed, doch toen wij in Maart nog eens gingen zien, bleek het, dat zij de hevige vorst niet had kunnen weerstaan en doodgegaan was, evenals *Stachys italica*. Nergens hebben wij een jonge, groene spruit kunnen ontdekken, zoodat alle hoop, de plant in 1901 op ons gemak waar te nemen, bij ons verdwenen is.

P. J. en W. H. W.

De jonge klauwier.

In de jongste afl. der *L. N.* vraagt u: „Wie stuurde mij dat vogeltje?” Ik heb u als „monster zonder waarde” een jonge vogel gezonden. Hij was uit een nest van 3. Twee zijn er mij gebracht; de eene, die ik u stuurde, was na 3 dagen dood; de andere heb ik 8 dagen ruim gehad, maar het verzamelen van regenwormen nam zooveel tijd in beslag, en zijn geschreeuw telkens als hij maar voetstappen hoorde was zoo afschuwelijk, dat ik hem geworgd heb en in den grond gestopt. Ik heb middelerwijl den naam gevonden in Brehm's „Thiereleben.”

De vogel wordt hier nogal dikwijls broedende aangetroffen. Vóór 3 jaren heb ik er ook al een zoover opgefokt, dat hij alleen at, maar in een onbewaakt oogenblik, toen ik hem buiten de kooi had gezet en zelf naar wormen uitzag, is de kat er mee van door gegaan.

Hij is bij de boeren dan ook wel bekend; ook van zijn levenswijze weten zij te vertellen. Om zijn moordlust heb ik hem wel eens Kleine Havik hooren noemen.

Nog kan het de moeite waard zijn, dat ik u meld, dat dit jaar een 10-tal *Limenites sybilla* door mij gevangen zijn en nog veel meer gezien tusschen 10 en 30 Juli; 1 ex. *Apatura Iris* ♀, 18 Juli, zittende op *Salix caprea*, 2 M. van den grond; verder: *Colias hyale* L. var. *I. Helicoides*, 28 Aug.; *Thecla betulae*, 11 Aug.; *Argynnis paphia*, 25 Juli; *Macroglossa bombylififormis*, van welke vangsten ik mededeeling gedaan heb aan den heer Ter Haar.

Denekamp.

J. B. BERNINK.

Van twee moordenaars.

12 Juli j.l. vond ik in een reservoir (ter besproeiing van bloemperken) 3 dieren, n.l. een eekhoorn, een vlaamsche gaai en een nestvogeltje. Het reservoirst is omringd voor een deel door eiken en dennen, waarvan de takken voor een deel over het water reiken.

Mij dunkt, een voorbeeld, hoe schadelijk toch eekhoorns en vlaamsche gaaien voor de nesten der zangvogels zijn.

Wat toch moet geschied zijn? De vlaamsche gaai dacht het nestvogeltje op te peuzelen, doch werd hierbij overvallen door den eekhoorn. Beiden zijn toen al vechtende uit de boomen in het water beland, en daarin verdronken, daar de wanden van het reservoir uit gladde tegels bestaan en dus van zich uit het water te redden geen sprake was.

In de bosschen zijn de eekhoorns zulke lieve diertjes, daar heeft men zoo geen overzicht van de schade, die zij in den broedtijd aanrichten, maar in den tuin, en vooral als men de zangers graag een rustig broedplaatsje verschaffen wil, een ware ergernis.

Zeist, Juli 1901.

JOHAN BENNER.

Van 't Rotterdamsche pothoofd.

Misschien kunt u van het onderstaande gebruik maken voor uw tijdschrift *De Levende Natuur*. Vlak langs een der havens te Rotterdam, te midden van kranen en allerlei spoorwegmateriaal, van goederentreinen en vrachtwagens, bevindt zich een terreintje met een, voor onze stad, althans zeer eigenaardige flora. Behalve de algemeen op ruige plaatsen voorkomende planten, groeit daar *Spergula arvensis*, *diplotaxis tenuifolia*, *erysimum cheiranthoides*, *camelina sativa*, *silene inflata*, *lychnis vespertina*, *vicia lathyroides*, in zeer groot aantal de in uwe flora met zzz geteekende *melilotus alba* en in enkele exemplaren de van zzz voorziene *vaccaria segetalis*. Bovendien vond ik daar in verscheidene exemplaren een plantje, dat ik houd voor *salvia verticillata*. Hiervan geeft Heukels echter op: bij Deventer, den Bosch, Ruurlo en Keppel gevonden. Heb ik juist gedetermineerd, dan zou daardoor een nieuwe vindplaats vastgesteld zijn. Ik zend u een exemplaar hiernevens.

Bij nader onderzoek van bovenbedoeld terrein bleek het mij, dat *vaccaria segetalis* er in grooter getale voorkomt, dan ik aanvankelijk dacht. Ik telde wel een 20 tal exemplaren. Laten wij hopen, dat de prachtige planten met de heerlijk zacht rose bloemen, niet noodeloos uit den grond zullen worden gehaald! Bovendien trof ik nog aan de volgende planten, die of tot de minder algemeen voorkomende behooren, of althans in de omstreken van Rotterdam niet zoo druk worden gevonden, en die daarom aan dit terrein zoo'n eigenaardig karakter geven: *vicia sativa*, *medicago sativa*, *coronilla varia*, *sisymbrium sophia*, *erucastrum pollichii*, *erysimum orientale*, een enkel exemplaar van de zeldzame *lepidium draba*, *lepidium ruderales*, 'n groot aantal *agrostema* (voor Rotterdam een aardige vondst!) *myosotis strigulosa*, *galium verum*.

Ten slotte nog dit: ik trof ook aan een drietal paarse cruciferen, die ik eerst voor radijs hield, doch bij het beschouwen der vrucht kwam het mij waarschijnlijker voor, dat we hier te doen hebben met de in uwe flora als pothoofdplant vermelde *Malcolmia maritima*.

K. M. KNIP.

Mierenleeuw.

Ik wil u even melden, dat wij dezelfde ondervinding hebben opgedaan, als waarvan u schrijft in de „Levende Natuur” bl. 127, jaargang 5, dat n.l. de mierenleeuw in den larvevorm den geheelen winter overblijft.

Verleden jaar hadden wij er een gekregen uit Berg-en-Dal bij Nijmegen met het gele zand er bij, waarin hij gevonden was.

Wij deden hem in een gewone vischkom, waarin wij hem uitstekend konden gadeslaan in zijn interessant maar wreed werk, voedden hem rijkelijk met mieren, maar merkten niets van verpoppen of uitvliegen.

Wij hebben het glas gedekt met blauw ijzergaas, op een vorstvrije kamer en zagen tot onze groote verwondering in het laatst van Juni weer een nieuw kuiltje in het zand en nu is het weer hetzelfde van verleden jaar.

Een paar keeren namen wij den mierenleeuw met een lepel uit het zand om hem goed te bekijken, dat hem niet schijnt te hinderen.

Rotterdam.

C. W. BAARTE VAN HALL.

Salomonszegel.

Op blz. 217 van „In de Duinen” lees ik over Salomonszegel: „Wil de lezer voor mij eens uitmaken, wat nu eigenlijk met het zegel van Salomo bedoeld is, de plekken op den wortelstok of de bloempjes.”

Of dit uit te maken is, weet ik niet. Of u het volgende

ooit gelezen hebt, ook niet. Ik heb het opgeteekend in den tijd, toen ik nog met bloemen en natuur dweepte, uit „Alte und Neue Welt." 1897, No. 9.

Salomonszegel. — In oude tijden was deze plant zeer geschat om haren wortelstok. Als men dezen nader beschouwt, ontdekt men op zijne bovenzijde ronde indrukken naast elkaar, alsof een zegel er herhaaldelijk op gedrukt was. Daar het bijgeloovige volk dit niet kon verklaren, had het nog de volgende wonderlijke geschiedenis uitgedacht: Koning Salomo, die alle plantjes kende, had van deze plant bij den bouw des tempels gewichtige diensten gehad. Zij was nl. eene „springwortel" d. i. alles wat men er mee aanraakt, kon men laten opspringen. Daarom drukte hij er als aandenken zijn zegel op. Alleen de specht kon de echte springwortel vinden. Daarom stak men eene wig in zijne nestholte, om hem te noodzaken deze er met de springwortel uit te doen springen. Kwam hij er dan mee aan, dan moest men hem door geschreeuw verschrikken, zoodat hij den wortel vallen liet. De zegels zijn de litteekens, waar de vorige stengels gezeten hebben.

Groesbeek.

L. L. MERTENS.

Equisetum maximum Lmk.

Dezen zomer in Valkenburg (Zuid-Limburg) zijnde, vond ik tot mijn groot genoegen een *Equisetum maximum* Lmk. (Reuzen Paardestaart), ter grootte van 1.50 M. Er stonden 6 ex. bij elkaar. Kan iemand mij ook de bekende vindplaatsen van deze plant opgeven?

Arnhem.

L. VAN OOSTERZEE.

Voor Keververzamelaars.

Op eene Harzreis dezen zomer maakte ik kennis met den Heer L. Grave (Blankenberg a/Harz, Kreuzstr. 20) die eene prachtige keververzameling heeft van meer dan 6000 soorten, waaronder prachtexemplaren uit alle landen. Genoemde heer heeft heel veel Harzkevers, die hij gaarne zou ruilen tegen kevers, die hier voorkomen.

Is u misschien iemand bekend, die daartoe genegen is?

A. HOUTSMA.

Leidsche Natuurhistorische Vereeniging „Darwin."

Wegens vertrek van den Secretaris naar elders, is het bestuur der Nat. Hist. Ver. als volgt samengesteld:

Dr. L. Vuyck, Eere-Voorzitter.

A. W. Ph. Holwerda, Voorzitter.

P. J. Dee, 1e Secretaris, Rapenburg 25.

A. Massink, 2e Secretaris.

W. H. Moise de Chateleux, Penningmeester.

Zij die lid willen worden, moeten zich schriftelijk wenden tot den 1en Secretaris.

Eerste Nederlandsche kweekerij van Siervisschen

van H. WIND te Zwolle.

Wij verwijzen met groot genoegen naar de advertentie op 't omslag. In de volg. afl. hopen wij een woordje en een plaatje ter kennismaking en aanbeveling te kunnen geven.

N. R. te A. P. Het gelukt maar zelden uit poppen van den doodshoofdvlinder den vlinder zelf te kweken. Hij hoort hier eigenlijk niet thuis, maar ieder jaar komen ze in grooter of kleiner aantal als zomergasten hier. De rupsen, die zich uit hun eieren ontwikkelen, verpoppen zich nog wel, maar deze poppen gaan 's winters te gronde.

Jonge lezere te A. Bij uw margarieten zijn de binnenste buisbloempjes gaan uitgroeien tot lintbloempjes. Dat komt veel voor, vooral wanneer zooals bij u de plant zoo overvloedig gevoed is. Die doode vlindertjes zijn 't werk van vogels.

S. v. C. te Z. Wat u ons zond is Havikskruid (*Hieracium umbellatum*) met de gallen van het galwespje *Aulax hieracii*.

F. W. te Middelburg. Die korreltjes onder uw zinken bakje waren slakkenieren. Voor ieder die wat aan insecten wil gaan doen is het boek van Dr. J. Th. Oudemans: „De Nederlandsche Insecten (s Gravenhage, Nijhoff) onmisbaar.

De prijs is ongeveer tien gulden. Uw rups zal zich niet verpoppen, maar als zoodanig overwinteren; 't is een spinnersoort. Zie *D. L. N.* deel III blz. 236.

J. C. te A. Aan musschen zijn allerlei soorten van „witkleuring" waar te nemen; in 't Vondelpark zwerft tegenwoordig een musch met een witten kop.

C. H. V. te H. *Solanum rostratum* is reeds vroeger in ons land gevonden. Zie *Levende Natuur*, deel V blz. 200.

Mej. J. L. te A. Een van de beste werkjes over mimicry is: „Poulton. The Colours of Animals (London Kegan Paul & Co.) 5 sh. Het is geïllustreerd, maar geeft geen „aardige gekleurde platen", zooals u begeert. In „Brehm's Thierleben Insekten" is een heel mooie gekleurde mimicry-plaat. Waarom zoudt u geen verzameling van mimeerende dieren aanleggen? U is er uitstekend voor in de gelegenheid.

R. te R. Uw hagedissen zijn salamanders.

A. P. te G. De plant is werkelijk *Inula britannica*.

Een antwoord.

I. de B. te Middelburg vraagt of *Centaurea Solstitialis* en *Verbena officinalis* al vermeld zijn van 't Middelburgsch Pothoofd.

Bij de meelfabriek te Middelburg zijn in de laatste jaren reeds de meeste adventif planten waargenomen. Van speciaal die beide (aldaar) is mij niet bekend. Maar wel weet ik dat reeds in 1610 door wijlen Pelletier, geneeskundige destijds te Middelburg, beide planten gesignaleerd zijn voor Walcheren en Zuid-Beveland. Daar de reisgelegenheid in die tijden niet zoo goed was als tegenwoordig mag worden aangenomen, dat Pelletier ze in zijn naaste omgeving heeft waargenomen en dus bij Middelburg. Later zijn beide ook door den geneesheer A. Walraven waargenomen en door hem in zijn lijst van Zeeuwsche planten opgenomen. Bij Middelburg heb ik persoonlijk nooit gebotaniseerd, wel bij Zierikzee in 1894, en heb daar toen *Verbena officinalis* zuiver wild groeiend gezien.

Apeldoorn.

H. J. KOK ANKERSMIT.

Gevraagd.

Ondergeteekende verzoekt beleefd toezending van onderstaande planten (gedroogd, niet franco).

Akelei, Koningsvaren, Mannetjesvaren, Zwarte- en Aardragende Rapunzel, Rondbladerige Zonnedauw, Orchis Latifolia en stekelige Niervaren.

Verzoeken zooveel mogelijk de vindplaats er bij te zetten. Bij voorbaat mijn dank.

Amsterd. Weteringstr. 13.

H. RIETMEYER.

Aanbieding.

Papilio machaon, *Colias hyale*, *Limenitis sibylla* (eenigszins afgevolgen), *Vanessa C. album*, *Polychloros*, *Jo*, *Antiopa* en *Atalanta*, *Meliteae cinxia*, *Argynnis niobe*, *Sphinx convolvuli*, *Sph. ligustre*, *Deilephila elpenor*, *Deil. euphorbiae*, *Smerinthus tiliae*, *Smer. ocellata*, *Smer. populi*, *Macroglossa stellatarum*, *Zygaena filipendulae*, *Ino staltice*, *Saturnia pavonia*, *Harpia vinula*, *Bombyx rubi*, *Pseudophia lunaris*, *Catocala nupta*, *Amphidasis betularia*, *Amph. doubledayaria* (niet geheel zwart), allen onbeschadigd, in ruil voor onbeschadigde exemplaren van *Macroglossa bombylififormis*, *Trochilium apiforme*, *Hepialus humuli*, *Callimorpha dominula*, *Catocala fraxini*, *Thyatira batis*.

Fr. Bergé's Schmetterlingsbuch, achte Auflage mit ca. 1300 Abbildungen auf 50 Farbendruck Tafeln, in afleveringen, gekost hebbende f 14, ter overname aangeboden voor f 8.50. Werken van E. Heimans en Jac. P. Thijssse: Van Vlinders, Bloemen en Vogels. In Sloot en Plas, Door het Rietland en Hei en Dennen, à f 1.10 per stuk.

De boeken zijn zoo goed als nieuw, eveneens Berge's Schmetterlingsbuch.

Oosterbeek.

H. MOELE BERGVELD.

Aangeboden:

Een paar honderd min of meer zeldzame planten uit alle deelen des lands.

Denekamp.

J. B. BERNINK.